

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

E-mail: Info@xs.uz

2011 йил 13 май, № 94 (5261)

Жума

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ТАРТИБИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА- ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

«Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастурига мувофиқ ҳамда тадбиркорлик фаолиятини кенг ривожлантириш учун қўшимча қулай шарт-шароитлар яратиш, тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини янада такомиллаштириш ва харажатларини камайтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Адлия вазирлиги, Молия вазирлигининг 2011 йил 1 июндан ҳодимларининг йиллик ўртача сони 50 кишидан 100 кишигача кўпайтириладиган кичик корхоналарнинг фаолият турлари рўйхатини 1-иловага мувофиқ кенгайтириш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. 2011 йил 1 июндан қуйидагича тартиб белгилансин:

янги ташкил қилинаётган масъулияти чекланган ва қўшимча масъулияти жамиятлар устав фонди (устав капитали)нинг энг кам ҳақми давлат рўйхатидан ўтиш учун ҳужжатлар тақдим этилган санада қонунчиликда белгиланган энг кам иш ҳақи миқдорининг қирқ бараваридан кам бўлмаслиги керак;

тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш уларнинг аризасига кўра, намунавий таъсис ҳужжатлари асосида амалга оширилиши мумкин;

ташуман (шаҳар) ҳокимликлари ҳузурдаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олиш бўйича тегишли инспекцияларда тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш учун тўланадиган давлат божи ставкаси энг кам иш ҳақи миқдорининг бир бараварига тенгдир;

тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишда нотариал тарзда тасдиқланган таъсис ҳужжатларини тақдим этиш ҳақидаги талаб бекор қилинади, хорижий инвестицияли корхоналар ва чет эл сармояси иштирокидаги бошқа корхоналар бундан мустасно.

3. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бир ой муддатда манфаатдор вазирликлар, идоралар ва ташкилотлар билан биргаликда белгиланган тартибда тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш учун зарур бўлган намунавий таъсис ҳужжатларини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика кўмитаси 2011 йилнинг 1 июнидан муассислар ёки рўйхатдан ўтказувчи органнинг электрон буюртмасига кўра, интернет тармоғи орқали фирмаларнинг марказлашган маълумотлар базасида ҳўжалик юритувчи субъектнинг фирмалар номланишини захира қилиб қўйиш амалиётини жорий этсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Адлия вазирлиги, Давлат статистика кўмитаси Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси, Миллий ахборот агентлиги ва Миллий телерадиокомпанияси билан биргаликда тадбиркорлик субъектлари ва аҳоли ўртасида мазкур қарорда кўзда тутилган чора-тадбирларнинг мазмунини, мамлакатимизда тадбиркорлиқни янада жадал ривожлантиришдаги уларнинг аҳамиятини очиб берувчи кенг қўламли тушунтириш ишлари амалга оширилишини таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг айрим қарорларида 2-иловага мувофиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига қонунчиликка ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар бўйича таклифлар киритсин.

8. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш. Мирзиёев зиммасига юклатилсин.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов 12 май куни Оқсаройда Испания Парламенти куйи палатаси (Депутатлар конгресси) депутати, ушбу мамлакатнинг собиқ ташки ишлар вазири Мигель Анхель Моратиносни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистон Испания билан сиёсий, иқтисодий ва маданий-гуманитар соҳаларда яқин шериклик муносабатларини янада ривожлантиришга, халқаро ташкилотлар доирасидаги ҳамкорлиқни мустақамлашга алоҳида аҳамият беришини таъкидлади.

Учрашувда илчил ривожланиб бораётган Ўзбекистон — Испания муносабатларининг барча йўналишлари юзасидан атрофлича фикр алмашилди. Икки мамлакатнинг халқаро тузилмалар доирасидаги ҳамжиҳатлиги масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Савдо-иқтисодий ва сармоявий соҳалардаги ҳамкорлик фаоллашиб бораётгани муҳим аҳамият касб этмоқда. Мамлакатимиздаги сиёсий барқарорлик, барча соҳаларда амалга оширилаётган кенг қўламли янгиланишлар самарасида Испаниянинг илгор тажриба ва технологияларга эга қатор компаниялари Тошкент — Самарқанд йўналиши бўйича йўловчи ташвиш поездларининг юқори тезликдаги ҳаракатини ташкил қилиш, Навоийдаги иссиқлик электр станциясида 400 мегаваттлик буғ-газ қурилмасини барпо этиш, карбамид ва бошқа турдаги кимёвий маҳсулотлар ишлаб чи-

қариш борасидаги мавжуд қувватларни оширишга оид қўшма лойиҳаларда иштирок этмоқда. Энергетика ва бошқа соҳаларда истиқболли ҳамкорлик йўналишлари ишлаб чиқилмоқда. Сармоядорлар учун солиқлар ва божхона тўловлари бўйича катта преференциялар яратилган “Навоий” эркин индустриал-иқтисодий зонасида қўшма лойиҳаларни амалга ошириш борасида ҳамкорлик учун улкан салоҳият мавжуд.

Сўхбат чоғида томонларни қизиқтирган бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

(ЎЗА).

Тошкентда 12 май куни “VI Умумжаҳон сув форуми сари — сув хавфсизлиги йўналишида ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатлар” мавзусидаги халқаро конференция бошланди. Мазкур анжуман 2012 йилнинг март ойида Франциянинг Марсель шаҳрида бўлиб ўтадиган VI Умумжаҳон сув форумига катта тайёргарлик жараёни доирасида Умумжаҳон сув кенгаши кўмағида ўтказилмоқда.

СУВ РЕСУРСЛАРИ — БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ВА ИСТИҚБОЛДАГИ ТАРАҚҚИЁТ АСОСИ

Сўнгги пайтда атроф-мухитни ва унинг ресурсларини, жумладан, энг муҳим неъматлардан бири — сувни муҳофаза қилиш алоҳида долзарб аҳамият касб этмоқда. Жаҳон ҳамжамиятини аҳолини ва иқтисодиётини сув билан таъминлаш муаммоси ташвишлантираётди. Зеро, расмий маълумотларга кўра, бугун сайёрамизда 1 миллиарддан зиёд одам тоза сувдан фойдаланиш имкониятига эга эмас. Келгусида аҳоли сонининг муттасил ўсиб бориши ва иқлим ўзгаришлари оқибатида сув ресурслари тақчиллиги янада кескинлашади.

Марказий Осиёдаги Орол денгизининг қуриши билан боғлиқ экологик муаммолар бутун дунёга яхши маълум. Лекин бу аччиқ тажриба ҳамма учун ҳам сабоқ бўлмаган кўринади. Трансчегаравий дарёларда улкан тўғонлар қуриш билан боғлиқ лойиҳаларни амалга оширишга, ишлаб турган ва қурилаётган гидроиншоотларни энергетик иш режимида ўтказишга бўлаётган уринишлар минтақа аҳолисининг катта қисмини ҳақли равишда ташвишга солмоқда. Бундай хатти-ҳаракатларнинг салбий оқибатлари

бу ерда яшаётган миллионлаб одамларнинг ҳаётига таҳдид солади. Чунки улар ҳозирданок глобал хусусият касб этмоқда. Мамлакатимиз Президенти Ислон Каримов 2010 йилнинг сентябрида БМТнинг Мингйиллик саммитидаги нутқида буни алоҳида таъкидлаган эди.

Умумжаҳон сув форумига катта тайёргарлик жараёнининг муҳим босқичи бўлган Тошкент халқаро конференциясида дунёнинг 32 мамлакатидан 350 дан ортиқ экспертлар, таниқли олимлар, экологлар, сув ҳўжалиги соҳаси мутахассислари, ўттизга яқин ну-

фузли халқаро ташкилотлар ва молия институтлари, жумладан, БМТ ва унинг таркибига кирувчи агентликлари, Умумжаҳон сув кенгаши, Глобал сув шериклиги, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки, Европада иқтисодий комиссияси, Оролни қутқариш халқаро жаамгармаси, АҚШнинг халқаро ривожланиш бўйича агентлиги (ЮСАИД), Иригация ва дренаж бўйича халқаро комиссия, Йирик тўғонлар бўйича халқаро комиссия ва бошқа ташкилотлар вакиллари иштирок этмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Сўз — конференция қатнашчиларига

СУВ МАНБАЛАРИДАН ҲАР ДОИМ ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИШ ЛОЗИМ

12 май куни VI Умумжаҳон сув форумига тайёргарлик бўйича Тошкент минтақавий конференцияси бошланди. УЗА мухбирлари анжуман иштирокчиларининг айримлари билан суҳбатлашди.

Саймон КРОКСТОН, Жаҳон банкининг табиий ресурслар бўйича катта мутахассиси:

— Биз Орол денгизини деярли йўқотдик. Тўғри, Оролда оз бўлсада сув қолган, аммо асосий қисми қуриган. Унинг қолган қисмини дарёлар ҳисобига тўлдиришимиз,

минтақадаги табиий мувозанатни сақлаб қолишимиз зарур. Мазкур халқаро конференция нафақат минтақа давлатлари, балки дунёдаги бошқа мамлакатлар учун ҳам муҳим аҳамиятга эга. Анжуманда минтақадаги экологик ҳолатни яхшилаш, атроф-мухитни муҳофаза қилиш, сув

ради. Қонунчилик жараёни ҳам ижтимоий воқеликнинг таркиби сифатида давр билан ҳамнафас такомиллашиб, ўзгариб, янгиланади. Айни чоғда мамлакатимизда модернизация қилиш ва демократик ўзгаришлар илчил давом эттирилмоқда,

сайлов тизими мунтазам такомиллаштириб боришмоқда. Қолаверса, ҳаётнинг ўзи, айниқса, охириги сайловларда тўпланган тажриба юртимизда сайлов жараёнини янада демократлаштириш, унинг ҳуқуқий асосларини ривожлантириш заруратини олдимизга долзарб вазифа сифатида қўймоқда.

Президентимизнинг Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисида илгари сурган Мамлакатимиз-

захираларидан фойдаланишнинг тежамкор усулларини ишлаб чиқиш каби қатор муҳим масалалар муҳокама қилинди.

Тожикистон Республикаси ҳукуматининг Робун гидроэлектростанцияси қурилиши бўйича лойиҳаси халқаро ташкилотлар ва экспертлар томонидан ўрганилмоғи зарур.

(Давоми 2-бетда).

да демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида юртимизнинг келгуси тараққиёти даврида амалга оширилиши лозим бўлган асосий ислохотлар белгилаб берилиб, сайлов қонунчилигини демократик мезонларга мувофиқлаштириш, унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш зарурати устувор йўналишлардан бири сифатида қайд этилганининг боиси ҳам ана шунда. Хусусан, “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида”ги ҳамда “Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида”ги қонунларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш таклиф этилди. Бу, авваламбор, партиялараро рақобатнинг кучайиши, сайловдош ташвиқотнинг шакл ва усуллари тобора турли-туман ҳамда кенг миқёсга эга бўлиб бораётгани билан изоҳланади.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон —
кељаги
бўюк
давлат

VI УМУМЖАҲОН СУВ ФОРУМИГА ТАЙЁРГАРЛИК БЎЙИЧА ТОШКЕНТ МИНТАҚАВИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА ҚУТЛОВ МУРОЖААТИ

Муҳтарам конференция қатнашчилари!
VI Умумжаҳон сув форумига тайёргарлик доирасидаги минтақавий конференция иштирокчиларини — нуфузли экспертлар, олимлар, халқаро ташкилотлар, экологик ҳаракатлар ва молия институтлари вакиллари самимий қутлашга ижозат бергайсиз.

Азал-азалдан бизнинг минтақамизда сув энг азиз неъмат, ҳаёт ва фаровонлик манбаи сифатида қадрланган, десак, ҳеч қандай муболага бўлмайди. Икки азим дарё — Амударё ва Сирдарё асрлар давомида Ўрта Осиёда истикомат қиладиган аҳолининг тоза ичимлик сувига бўлган эҳтиёжини, суғориладиган деҳқончилик, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари, аввало, озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш учун зарур бўлган даражада сув билан таъминлаб келган. Айнан шу заминда кўп асрлар муқаддам сайёрамизда биринчилардан бўлиб иригация ва сувдан самарали фойдаланиш тизими яратилган.

XI аср бўсағасида Ўрта Осиё халқлари учун, сайёрамизнинг бошқа кўплаб минтақаларида бўлгани каби, сув ресурсларидан оқилон ва адолатли фойдаланиш масаласи муҳим ҳаётий аҳамият касб эта бошлади. Чунки ўтган асрнинг иккинчи ярмида йирик трансчегаравий дарёлардан узокни йўламай фойдаланиш оқибатида минтақамиз экологик ҳалокат ёқасига келиб қолди.

Бир авлод умри давомида ноёб ва гўзал денгиздан қуриб ва йўқолиб бораётган сув ҳавзасига айланган Орол фожиаси бунинг аққол далилидир. Бир пайтлар гуллаб-яшнаган Оролбўйи ҳудуди эса бугунги кунда аянчли сахрога айланмоқда.

Инсон ҳаёти, саломатлиги, миллат генофондида салбий таъсир кўрсатадиган омиллар оқибатида нафақат бевосита экологик ҳалокат ҳудудида яшовчи аҳоли, балки бутун Ўрта Осиё минтақаси доимий экологик таҳдид остида қолмоқда.

Сув ресурслари тақчиллиги, суғориладиган экин майдонларининг ярқисиланиши, ҳайвонот ва наботот дунёсининг кескин қисқариши, иқлим ўзгаришлари, шунингдек, минтақадаги асосий дарёлар сув оқимининг катта қисмини ташкил қиладиган Помир ва Тянь-Шань тоғларидаги музликлар эришининг тезлашуви — булар Орол фожиаси келтириб чиқарган оғир оқибатларнинг бир қисми, холос.

Айнан шу сабабли минтақадаги трансчегаравий дарёлар бўйида жойлашган давлатларнинг ҳаётий эҳтиёжларини азал-азалдан таъминлаб келган сув ресурсларидан оқилон фойдаланиш масалалари бугунги кунда алоҳида долзарб аҳамият касб этмоқда. Ҳозирги вақтда минтақанинг 6 давлатида истикомат қилувчи 50 миллиондан зиёд кишининг тақдири сув ресурслари, биринчи галда, трансчегаравий дарёлардан фойдаланиш бўйича ҳар томонлама пухта ўйланган ёндашув ва қарорларга боғлиқ бўлиб қолмоқда.

Ўзбекистон V Умумжаҳон сув форумининг ичимлик сувидан фойдаланиш имкони инсоннинг энг асосий ҳуқуқи экани, сув тақчиллиги энергетик ва молиявий инқироздан кўра хавфлироқ экани тўғрисидаги қарорини қўлабқувватлайди.

Шу муносабат билан таъкидлаш жоизки, сув ресурсларининг ялпи тақчиллигини, ҳалокати техноген, экологик, иқтисодий ва ижтимоий оқибатларни келтириб чиқариши мумкин бўлган лойиҳаларнинг амалга оширилиши сув ресурсларидан оқилон фойдаланиш масаласини катта хавф остида қолдиради.

Суғориладиган деҳқончилик барқарорлиги ва вегетация даврида сув ресурсларининг етарли даражада бўлишига бевосита боғлиқ бўлган озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш масалалари ўта муҳим бўлиб турган ҳозирги шароитда бу масала, айниқса, долзарб аҳамиятга эга.

Ушбу жиҳдий таҳдидларни инобатга олмаслик барқарор ривожланиш истиқболларини ҳамда Қозоғистон, Туркменистон ва Ўзбекистоннинг ўн миллионлаб аҳолисининг бу ерда яшашини хавф остида қолдиради.

Бундан ташқари, янги улкан гидроиншоотлар қурилиши мўлжалланаётган жойлар бир неча маротаба 9 балли зилзилалар содир бўлгани исботланган ва тасдиқланган кучли сейсмик зонада жойлашган. Мазкур ҳудудда, илгари ҳам бир неча бор қузутилганидек, кучли ер силкиниши содир бўлса, тузатиб бўлмайдиган, юз минглаб одамларнинг ҳаётини хавф остида қолдирадиган техноген ҳалокат юз бериши мумкин.

Бугун инсоният олдида табиати ҳозирги ва келгуси авлодлар учун асраб-авайлаш, уни одамлар турмуш шароитига салбий таъсир кўрсатадиган, табиатдан фойдаланиш бўйича шакланган тизимни бузиши мумкин бўлган хавф-хатар ва таҳдидлардан ҳимоя қилишдек муҳим вазифалар турибди.

Шу маънода, минтақамиз халқлари учун трансчегаравий дарёлардан умумэтироф этилган халқаро меъёрлар ва қоидалар асосида фойдаланишни қаролтайдиган, ҳар бир томон учун тенглик, ўзаро манфаат ва адолатли таъминлайдиган самарали минтақавий ҳамкорлик механизмларини яратиш ҳаётий муҳим аҳамият касб этмоқда.

Сув ресурсларидан оқилон фойдаланиш, минтақавий ва глобал даражада гидрологик балансини сақлаш, сув ресурсларини асраш ва тежаш, сувдан фойдаланиш ҳажмини камайтиришни таъминловчи деҳқончилик тизимини такомиллаштириш, сув ҳўжалиги инфратузилмасини модернизация қилиш, сувни тежайдиган замонавий технологияларни жорий этиш — булар ҳаётнинг ўзи олдимизга қўётган гоят муҳим масалалар бўлиб, биздан алоҳида эътибор ва ўзаро манфаатли муҳокамани талаб қиладди.

Тошкент минтақавий конференцияси яқунлари келгусида БМТнинг Мингйиллик ривожланиш мақсадлари дастури ижросини таъминлаш йўлидаги самарали ҳамкорлигимиз учун мустаҳкам асос бўлади ва VI Умумжаҳон сув форумига тайёргарлик қуришга салмоқли ҳисса қўшади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Конференциянинг барча иштирокчилари ишига юксак самара ва муваффақиятлар, келгусидаги муҳим ва ҳайрли фаолиятга зафарлар тилайман.

Самимий эҳтиром билан

Ислон КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

САЙЛОВ ҚОНУНЧИЛИГИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришга хизмат қиладди

Мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат ва кучли фуқаролик жамиятини барпо этиш борасида кенг қўламли, илчил ислохотлар амалга оширилмоқда. Бу эса юртимизда кечаётган сиёсий-ҳуқуқий жараёнларнинг шиддат билан ривожланиши шароитида ижтимоий муносабатларнинг мукамал ҳуқуқий тартибга солинишини тақозо этади.

Мамлакатимиздаги демократик ислохотларнинг ҳуқуқий асоси ҳисобланган Конституциямизда жамият ва давлат бошқаруви соҳасидаги ва барча ривожланган давлатлар томонидан эътироф этилган энг асосий принциплар мустаҳкамлаб қўйилган. Унинг мазмун-моҳиятига чуқурроқ назар ташлайдиган бўлсак, олий мақсадимиз инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг олий қадрият сифатида тан олинishi орқали демократик давлат қуриш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш эканли-

гини дадил таъкидлашимиз мумкин.

Маълумки, демократик давлатнинг асл моҳияти давлат ҳокимиятини шакллантиришнинг асосий усуллари билан бўлган сайловларнинг ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиниши, умумэтироф этилган халқаро нормалар асосида миллий сайлов қонунчилигини яратиш ва ривожлантириш билан бевосита боғлиқдир. Шу маънода, бугунги кунга қадар Ўзбекистонда сайлов жараёнларини ҳуқуқий

КОНЦЕПЦИЯ: устувор вазибалар

қилиш, ўтказиш, овоз бериш натижаларини аниқлаш, фуқароларнинг сайловлардаги иштироки, сайлов ҳуқуқининг қафолатлари, сайловларни молиялаштириш ва шу каби ўта муҳим масалаларни ҳуқуқий тартибга солиш мезонлари белгиланди.

Табиийки, инсон тафаккури ва дунёқарашини муттасил ривожланиб бораётган, у билан ҳамоҳанг тарзда ижтимоий ҳаётдаги воқеликлар ва жараёнлар ҳам ўзгариб бо-

СУВ РЕСУРСЛАРИ — БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ВА ИСТИҚБОЛДАГИ ТАРАҚҚИЁТ АСОСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг конференция иштирокчиларига қўллов мурожаати ўқиб эшиттирилди. Унда Ўзбекистоннинг минтақадаги олти давлат ҳудудига яшовчи 50 миллиондан зиёд аҳолининг асрлар давомига ҳаётий муҳим эҳтиёжларини таъминлаб келган трансчегаравий дарёларнинг сув ресурсларидан оқилона фойдаланишга оид ҳар томонлама асосланган ёндашувлари баён этилган. Ўзбекистон Президенти конференция қатнашчиларига трансчегаравий дарёлардан умумэътироф этилган халқро меъёрлар ва қоидалар асосида фойдаланишни кафолатлайдиган, ҳар бир томон учун тенглик, ўзаро манфаат ва адолатли таъминлайдиган самарали минтақавий ҳамкорлик механизмларини яратишни тақлиф этди. Чунки бу масала минтақамиз халқлари учун ҳаётий муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов конференция қатнашчиларига мурожаатида “бугун инсоният олдига табиатни ҳозирги ва келгуси авлодлар учун асраб-авайлаш, уни одамлар турмуш шароитига салбий таъсир кўрсатадиган, табиатдан фойдаланиш бўйича шакланган тизимни бузиши мумкин бўлган хавф-хатар ва таҳдидлардан ҳимоя қилишдек муҳим вазибалар” турганини таъкидлади.

Умумжаҳон сув кенгаши президенти Луи Фашон конференция иштирокчиларига видеоурожаатида сўздан “енгил-елли” фойдаланиш замоналари ўтиб кетди, инсоният бу неъматдан биргаликда фойдаланиш даврига қадам қўйди, деб таъкидлади. Дунёда табиатга янада эҳтиёткорона муносабатда бўлиш концепцияси кўнайиб бормоқда. Қатор давлатларнинг, шу жумладан, Марказий Осиё давлатларининг сай-ҳаракатлари самарасида сув ресурсларига масъулият билан муносабатда бўлиш ва улардан биргаликда оқилона фойдаланиш учун замин ҳозирланмоқда. Ҳар бир инсоннинг сувира бўлган ҳуқуқи БМТ томонидан эълон қилинган ва уни ҳеч ким ҳаёт учун зарур бўлган ушбу ҳуқуқдан маҳрум қила олмайд. Мамлакатлар ўртасида, инсон ва табиат ўртасидаги сув тақсимоти адолатли бўлмоғи лозим. Марказий Осиё халқлари сувдан фойдаланиш соҳасида бой маданиятга эга ва уларнинг таърибаси бутун дунё учун сув билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишда гоят муҳим аҳамият касб этди, деб таъкидлади Умумжаҳон сув кенгаши президенти.

Сайёрамизнинг сув ресурсларини ўрганиш, сақлаш ва улардан фойдаланишга бағишланган энг йирик халқро тадбир бўлган Умумжаҳон сув форумлари 1997 йилдан буён уч йилда бир марта ўтказиб келинмоқда. 2012 йил бўлиб ўтадиган VI Умумжаҳон сув форумининг мавзуси “Мақсаддан — ечимлар сари” деб белгиланган. Анжуман кун тартибидан ҳола олдиган 12 йўналишдан олтитаси Марказий Осиё минтақаси учун гоят аҳамиятли бўлиб, Тошкент халқро конференцияси иштирокчилари мазкур масалалар бўйича келишилган ёндашувларни ишлаб чиқмоғи лозим. Булар — сувдан кафолатланган тарзда фойдаланиш ва сувга бўлган ҳуқуқ, ҳамкорлик ва тинчликка қўмақлашиш, сув ресурсларини интеграциялашган бошқарувни жорий этиш орқали сувдан кўп томонлама фойдаланиш мувозанати, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, сув ресурслари

ва экотизимлар сифатини яхшилаш, урбанизациялашадиган дунёдаги иқлим ва глобал ўзгаришларга мослашиш каби мавзулардан иборат. Айни пайтда минтақамиз учун трансчегаравий сув иншоотларини халқро ҳуқуқ асосида бошқаришни ташкил қилиш, сув ресурсларини интеграциялашган бошқаришни кенг жорий этиш, буни ҳисобга олган ҳолда кишлоқ ҳўжаллигини, жумладан, ирригацияни ислоҳ қилиш устувор аҳамиятга эга.

Марказий Осиёнинг икки трансчегаравий дарёси — Амударё ва Сирдарё — қадим замонлардан минтақада истиқомат қилувчи халқларнинг гидрологик, ижтимоий ва иқтисодий ривожланиши учун хизмат қилиб келган, шу орқали Мингйиллик декларациясида белгиланган мақсадларга эришишга қўмақлашган, деди БМТнинг Марказий Осиё учун превентив дипломатия бўйича ҳудудий марказининг раҳбари Мирослав Енча. Шу боис сув ресурсларини бошқариш ва тежаш соҳасидаги минтақавий ҳамкорлик доирасида самарали ва оқилона ёндашув, масъулиятли муносабат ва биргаликдаги сай-ҳаракатлар зарур. БМТ Орол денгизи ҳавзаси муаммоларининг келишилган ечимини топиш ҳамда минтақа сув ресурсларидан Марказий Осиёдаги барча давлатлар манфаатлари ҳисобга олинган ҳолда комплекс фойдаланиш бўйича мақбул механизмни ишлаб чиқиш мақсадида минтақа мамлакатларининг сай-ҳаракатларига қўмақлашиш ишларини давом эттиради. БМТнинг ҳуқуқий воситалари ушбу муаммоларни ҳал қилиш учун мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилади. Чунки сув ва энергетика ресурсларини бошқариш соҳасидаги вазият минтақада ҳамон мураккаблигича қолмоқда.

Анжуманда таъкидланганидек, Ўзбекистон мустақиллигининг илк йилларидан бошлаб атроф-муҳит ва аҳоли саломатлиги ҳимоясини кучайтиришга, нафақат мамлакатда, балки бутун Марказий Осиё минтақасида экологик вазиятни яхшилашга, жумладан, сув ресурсларини бошқариш сифатини ошириш ва сув тежамкорлигини рабатлантиришга алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Ислохотлар комплекс тарзда, босқичма-босқич ва изчил амалга оширилаётган Ўзбекистонда бу соҳа ижтимоий йўналтирилган давлат сиёсатининг энг муҳим йўналишларидан бирига айланган. Мамлакатимизда макро-иқтисодий ва ижтимоий барқарорликнинг таъминлангани, изчил иқтисодий ривожланиш ва аҳоли дарамадларининг муттасил ўсиб бораётгани ушбу сиёсатнинг ёрқин самарасидир.

Ўзбекистонда табиатни муҳофаза қилиш бўйича халқро меъёрларга тўлиқ жавоб берадиган миллий қонунчилик шакланган ва тобора такомиллаштирилмоқда. Мақсадли давлат дастурлари, миллий ҳаракат режалари амалга оширилмоқда. Мамлакатимиз атроф-муҳитни ҳимоя қилиш ва барқарор ривожланиш соҳасидаги барча асосий халқро ҳужжатларга, шу жумладан, БМТнинг трансчегаравий сув оқимларини ва халқро кўлларни муҳофаза қилиш ҳамда трансчегаравий сув ресурсларидан фойдаланишга доир бошқа халқро ҳуқуқий ҳужжатларига қўшилган.

Анжуманда хорийиқ экспертлар Ўзбекистон юритаётган сиёсат самарасида бутун бутун дунё Орол бўйидаги экологик ҳалокат ва унинг оқибатларини бартараф этиш бўйича олиб борилаётган ишлардан хабардор эканини таъкидладилар. Мамлакатимиз Президенти энг юксак даражадаги халқро ан-

жуманларда бир неча маротаба жохон ҳамжамиятининг эътиборини бу йўналишда комплекс чоратadbирларни амалга ошириш зарурлигига қаратди. Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан қатор декларациялар имзоланди, Оролни кўтариш халқро жамғармаси ташкил этилди, ушбу мавзуга бағишланган йирик халқро конференциялар ўтказилди. 2010 йилнинг ноябрь ойида бўлиб ўтган “Ўрта Осиёнинг трансчегаравий экологик муаммолари: уларни ҳал этишда халқро ҳуқуқ механизмларини қўллаш” мавзусидаги халқро анжуман шулар жумласидандир. Конференция яқунлари бўйича Тошкент экология декларацияси қабул қилинди. Унда минтақа давлатлари трансчегаравий дарёлар оқимида жойлашган бошқа давлатларга зарар етказмаслик учун бундай дарёлардан фойдаланишнинг асосий принциплари белгиланган муҳим халқро ҳуқуқ ҳужжатларига мувофиқ трансчегаравий ҳамкорликка риоя қилиши лозимлиги қайд этилган.

Айнан Ўзбекистон ташаббуси билан Оролни кўтариш халқро жамғармаси доирасида Орол денгизи ҳавзаси минтақасига ёрдам кўрсатиш бўйича сай-ҳаракатлар дастури ишлаб чиқилди ва унинг икки босқичи амалга оширилди. 2009 йилнинг апрелида Оролни кўтариш халқро жамғармаси муассислари бўлган давлатлар раҳбарларининг учрашувида Президент Ислон Каримов ушбу дастурнинг 2011 — 2015 йилларга мўлжалланган учинчи босқичига оид концепцияни илгари сурди.

Анжуман иштирокчилари ўз чиқишларида Ўзбекистонда сув ресурсларини асраш ва улардан оқилона фойдаланиш мақсадида кенг қамровли ишлар амалга оширилаётганини таъкидладилар. Мамлакатимиз кишлоқ ҳўжаллигида амалга татбиқ этилаётган изчил ислохотлар доирасида сувдан фойдаланувчилар уюшмалари ташкил этилди, пахта экиш қўлами кескин қисқартирилди, бундай майдонлар ҳозир суғориладиган ерларнинг қарийб 25 фоизини ташкил этади. Миллий иқтисодиётнинг жадал ривожланишига қарамай, дарёлардан сув олиш ҳажми қамайди. Утган асрнинг 90-йилларидан бошлаб сув олиш ҳажми 63 кубкилометрдан 52 кубкилометргача қисқарди. Ерларнинг мелiorатив ҳолатини яхшилашга сўнгги йилларда 1 миллиард доллардан ортиқ маблаг йўналтирилди. Бунинг ҳисобидан қарийб 740 минг гектар суғориладиган майдонларнинг мелiorатив ҳолати яхшиланди — коллектор-дренаж тармоқлари реконструкция қилинди ва тозаланди, ер тузишга доир ишлар амалга оширилди, зарур техника харид қилинди. Ўзбекистонда сув тақсислиги муаммосини ҳал этиш йўлида энг замонавий ёндашувлар, шу жумладан, сув ресурсларини интеграциялашган ҳолда бошқариш жорий этилмоқда. Масалан, бундай лойиҳалардан бирининг амалга оширилиши ҳисобидан Жанубий Фарғона канални тизимга умумий сув олиш ҳажми 20 фоиздан ортиқ қамайди. Бугун сув ресурсларини интеграциялашган ҳолда бошқариш мамлакатимиз бўйлаб 250 минг гектардан ортиқ суғориладиган майдонларда амалга оширилмоқда.

Марказий Осиё халқлари қадимдан сувни ҳаёт манбаи сифатида қадрлаб келган, деди Москва давлат табиатни асраш университети ректори Дмитрий Козлов. Ўзбекистоннинг мелiorация, сувни тежаш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасидаги таърибаси дунёнинг қўллаб мамла-

катларида ўрганилмоқда ва муваффақиятли қўлланилмоқда. Шарқий Европа, Кавказ ва Марказий Осиё мамлакатларининг сув ҳўжаллиги ташкилотлари тармоғи номинда Президент Ислон Каримовга экология муаммоларига қаратаётган доимий эътибор, трансчегаравий дарёлар ресурсларидан фойдаланиш бўйича Марказий Осиё минтақасида вуқудга келган мураккаб вазиятни ҳал қилиш борасидаги ҳар томонлама пухта ўйланган ва оқилона сиёсати учун катта миннатдорлик билдирмоқчиман.

Барча манфаатдор томонлар иштирокида ўтказилаётган мазкур анжуман сувдан биргаликда фойдаланиш соҳасида самарали ва аниқ қарорларни белгилаб олишда муҳим ўрин тутди, деди Умумжаҳон сув форумига тайёргарлик қўриш бўйича Европа минтақавий жараёни минтақавий мувофиқлаштирувчиси, Халқро ҳавза ташкилотлари тармоғининг ижроси директори Жан-Франсуа Донзьер (Франция). Марказий Осиёда сув таъминоти борасида жиддий муаммолар қузатилмоқда. Шуниси қувонарлики, уларни ҳал этиш бўйича мутлақо очиқ иш олиб боришмоқда.

Хорижиқ экспертлар ўз маърузаларида шуни алоҳида таъкидладиларки, фақат Ўзбекистоннинг сай-ҳаракатлари билан, улар қанчалик кенг қўлам касб этмасин, Марказий Осиёда чекланган сув ресурсларини асраш ва улардан самарали фойдаланиш муаммоларини ҳал этиб бўлмайди. Бунда минтақадаги барча мамлакатлар ва халқлар манфаатларини ҳисобга олашдан, интеграциялашган ёндашув зарур. Ўзбекистоннинг ёндашуви бунга яққол мисол бўла олади.

Хорижиқ экспертлар шу муносабат билан минтақанинг асосий дарёлари — Амударё ва Сирдарё оқимлари юқори қисмида жойлашган мамлакатларнинг амалдаги халқро меъёрларни бузиш орқали трансчегаравий сув ресурсларини эксплуатация қилишга интилишлари катта ташвиш тугдираётганини алоҳида таъкидладилар. Марказий Осиёда сувдан адолатли фойдаланиш масалалари жохон ҳамжамиятида кенг акс садо бергани қайд этилди. Мазкур дарёларнинг юқори қисмларида улкан тўғонларга эга катта гидроиншоотлар қуришга доир лойиҳаларни амалга оширишга уринишлар минтақанинг бутун экотизимига туза-тиб бўлмайдиган зиён етказиши ҳамда техноген, ижтимоий-экологик ва гуманитар ҳалокатларни келтириб чиқариши мумкин. Ушбу лойиҳалар 40 йил аввал ишлаб чиқилган ва техник жиҳатдан аллақачон эскирган. Энг муҳими, бу лойиҳаларда бўлажак қурилиш ҳудудининг 8-9 баллни ташкил этувчи юқори сейсмик даражаси инобатга олинмаган. Вақолонки, бу ҳудуд-

да сўнгги 110 йил ичида 20 дан зиёд қучли ер силқинишлари рўй берган. Чунонки, Тожикистондаги Роғун ГЭСида баландлиги 335 метрга тенг дунёдаги энг баланд тўғон қуриш кўзда тутилмоқда. Унинг қурилиши қучли ер силқинишини келтириб чиқариши ва аҳоли ҳаёти учун улкан хавф тугдириши мумкин.

Бундан ташқари, мустақил экспортларнинг ҳисоб-китобларига қўра, тўғон ёрилиб кетгудек бўлса, 1,5 миллион гектаргача майдон, Тожикистон, Афғонистон, Туркменистон ва Ўзбекистон ҳудудларида 5 миллиондан ортиқ одам истикомат қилаётган 700 дан зиёд аҳоли пунктлари сув остида қолиб кетади. Роғун сув омбори фаолияти энергетик режимида ўтказилганидан сўнг сув танқислиги вегетация даврида ўртача 22 фоиздан кўпроқ ошади, сув тақчил йилларда эса қарийб 2 баравар қўлаяди. Бу қурғоқчиликка, катта чўл ҳудудларининг пайдо бўлишига олиб келади, қишда эса ҳайдаладиغان ерлар ва аҳоли истикомат қилаётган жойларда сув тошқинларига сабаб бўлади. Шундай қилиб, анжуманда бундай лойиҳаларнинг амалга оширилиши микёси жиҳатидан Орол ҳалокатидан ҳам аянчлироқ янги экологик ҳалокатларни келтириб чиқариши мумкин, деб алоҳида таъкидлади.

Шу муносабат билан конференция иштирокчилари Президентимиз Ислон Каримовнинг трансчегаравий дарёлар ресурсларидан фойдаланиш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишга қаратилган оқилона ва узоқни кўзлаган ёндашувини алоҳида қайд этдилар. Давлатимиз раҳбари кўп бор таъкидлаганидек, бундай лойиҳалар трансчегаравий сув оқимларидан фойдаланишга доир халқро ҳуқуқ тамойиллари ва меъёрларига мослигини қатъий белгилаш ҳамда уларнинг ушбу дарёлар ҳавзасида жойлашган барча мамлакатлар аҳолиси, иқтисодиёти ва экотизимлари учун барча эҳтимол тутилган салбий оқибатларини аниқлаш мақсадида улар, албатта, халқро экспертлар иштирокида мустақил экологик ва техник экспертизадан ўтказилиши зарур.

Анжуман дастурига, ялли мажлисдан ташқари, Марказий Осиё минтақаси учун, айниқса, доллар бўлган муҳим мавзуларга бағишланган еттига давра суҳбатни қиритилган. Улардан иккитаси — “Келажак авлодлар учун сув кафолати”, “Ичимлик эҳтиёжлари учун барқарор сув таъминоти” мавзуларидаги давра суҳбатлари анжуманининг биринчи куни бўлиб ўтди.

Халқро анжуман ўз ишини давом эттирмоқда.

Анна ИВАНОВА,

ЎЗА муҳбири.

Аскар ЁҚУБОВ олган суратлар.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Маълумки, сайловолди ташвиқоти — сайлов жараёнининг энг муҳим ва масъулиятли босқичларидан бири саналади. Чунки айнан ушбу босқичда депутатликка номзодлар, сиёсий партиялар сайловчиларни ўзларининг келгуси фаолият дастурлари билан таништирадilar. Ва ана шу дастурларнинг нечоғли фаол, ҳолис, шаффоф ҳамда самарали яратилганлигидан келиб чиқиб, муайян натижаларга эришадилар.

Шу маънода, сайлов жараёни иштирокчиларининг, айниқса, депутатликка номзодларнинг сайловолди ташвиқоти борасида қонунларда белгиланган ҳуқуқ ва мажбуриятларидан яхши хабардор бўлишлари муҳим аҳамият касб этади. Зеро, сайловолди ташвиқоти номзодлар ва сиёсий партиялар учун ўз

чиларни қизиқтирадиган жиҳатлар ҳисобланади. Шунингдек, юқоридаги мезонлар орқали номзодлар сайловчиларнинг ўзларига хайрихоҳ бўлишлари учун ҳаракат қилишади.

Фикримизча, сайловолди ташвиқотини муваффақиятли амалга ошириш учун қуйидаги масалаларга алоҳида эътибор қаратилиб, улар имкон қадар қонунчиликда аниқлаштирилиши зарур.

Аввало, сайловолди ташвиқотини амалга ошириш шакллари, турли тадбирлар, хусусан, конференция, давра суҳбатлари, учрашувлар, дебатлар ва бошқаларнинг ягона қоидалари, уларни ўтказиш тартиби белгиланиши лозим. Шунингдек, сайловчилар билан бўладиган мулоқотларнинг шакллари ва усуллари, яъни интервью, матбуот конференцияси ва бошқаларни ташкил этиш

САЙЛОВ ҚОНУНЧИЛИГИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришга хизмат қилади

имкониятларини намоён қилиш йўлидаги ўзига хос муҳим сиёсий жараён ҳисобланади.

Сайлов қонунчилигининг моҳияти ҳам сиёсий курашнинг адолатли, очиқ ва ошқора олиб борилиши учун барча номзодларга тенг имконият ҳамда кафолатларни яратиш орқали сиёсий плюрализм, яъни фикрлар эркинлиги ва хилма-хиллиги асосидаги соғлом рақобатни таъминлаш билан белгиланади. Шундан келиб чиққан ҳолда, сайловолди ташвиқоти тушуначисининг аниқ таърифини ишлаб чиқиш ва уни қонун ҳужжатларида мустаҳкамлаш айрим баҳсли масалаларнинг олдини олиш ва тушунмовчиликларни бартараф этиш ҳамда сайловларнинг демократик андозларга мос ҳолда амалга оширилишини таъминлашга хизмат қилади. Сайловолди ташвиқотининг сайлов жараёнидаги сиёсий плюрализм, яъни фикрлар эркинлиги ва хилма-хиллиги асосидаги соғлом рақобатни таъминлаш билан белгиланади. Шундан келиб чиққан ҳолда, сайловолди ташвиқоти тушуначисининг аниқ таърифини ишлаб чиқиш ва уни қонун ҳужжатларида мустаҳкамлаш айрим баҳсли масалаларнинг олдини олиш ва тушунмовчиликларни бартараф этиш ҳамда сайловларнинг демократик андозларга мос ҳолда амалга оширилишини таъминлашга хизмат қилади. Сайловолди ташвиқотининг сайлов жараёнидаги сиёсий плюрализм, яъни фикрлар эркинлиги ва хилма-хиллиги асосидаги соғлом рақобатни таъминлаш билан белгиланади. Шундан келиб чиққан ҳолда, сайловолди ташвиқоти тушуначисининг аниқ таърифини ишлаб чиқиш ва уни қонун ҳужжатларида мустаҳкамлаш айрим баҳсли масалаларнинг олдини олиш ва тушунмовчиликларни бартараф этиш ҳамда сайловларнинг демократик андозларга мос ҳолда амалга оширилишини таъминлашга хизмат қилади.

Сайловолди ташвиқоти сайлов кампаниясининг муҳим босқичи сифатида эътироф этилади. Бу бежиз эмас. Боиси мазкур жараён сайлов кампаниясининг энг қизгин, яқуний натижаларига таъсир этадиган босқичдир. Унда сайловда иштирок этувчи номзоднинг билим-салоҳияти, ҳокимиятга бўлган интилиши ва бу борадаги ҳаракат дастурининг мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказиш орқали сайловчиларнинг ишончини қозониш ва маълум бир номзодга овоз беришга даъват этиш намоён бўлади.

Бундан ташқари, сайловолди ташвиқоти орқали номзодлар ўз сайловчиларини сайловолди дастурлари билан таништирадilar. Албатта, номзоднинг шахси, қобилияти, билими, таърибаси ҳамда унинг сайловолди дастурида акс этган режалари, амалга оширилиши кўзда тутилган тадбирлари сайлов-

тизими аниқлаштирилиши ҳамда қонунчиликка киритилиши мақсадаги мувофиқ.

Сайловолди ташвиқоти доирасида амалга оширилиши лозим бўлган наشر ишлари, шу жумладан, газета ва журналларда мақолалар эълон қилиш, босма таркатма материаллар тарқатишининг қоидалари ишлаб чиқилиши лозим.

Бу борада, Концепцияда илгари сурилганидек, “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида”ги Қонуннинг 27-моддасига сайловолди ташвиқотини нафақат сайлов куни, балки овоз бериш бошлангичидан бир кун олдин ҳам олиб бориш мумкин эмаслиги тўғрисидаги нормани киритиш мақсадаги мувофиқдир. Бундан қўзланган асосий мақсад сайловчиларга ўз қарашларини, сиёсий хайрихоҳлигини аниқлаб олиш, бошқача айтганда, уларнинг ким учун ва қандай сиёсий дастур учун овоз бериш масаласида онгли равишда аниқ бир қарорга келиши учун қўшимча вақт берилиши имкон яратиш ҳамда овоз бериш арасидаги турли суиистеъмоллик ҳолатларини ва қонунбузилишларининг олдини олиш имкониятини тугдиради.

Шунингдек, мазкур ўзгаришнинг киритилиши участка сайлов комиссияларининг сайловларга тайёр бўлиши ҳамда ушбу сиёсий жараёнларнинг қонунга мувофиқ ўтказилиши учун барча зарур шарт-шароитни яратди.

Хуллас, сайловолди ташвиқотига нисбатан ягона таърифнинг белгиланиши ва унинг қонунчиликда мустаҳкамланиши, мазкур жараёнда амалга ошириладиган тадбирларнинг тури, шакли ва қоидаларининг янада такомиллаштирилиши мамлакатимизда сайловларнинг қонуний ҳамда демократик тамойиллар асосида ўтишини таъминлайди.

О. СУЛТОНОВ,

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти катта илмий ходими.

СУВ МАНБАЛАРИДАН ҲАР ДОИМ ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИШ ЛОЗИМ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Муҳаммад Назим НЕЖАБИЙ, Кобул Политехника университети профессори (Афғонистон): — Юксак савияда ташкил этилган мазкур халқро конференция бутунги куннинг энг долзарб масалаларига бағишланди. Анжуманда биз сув ресурсларини самарали бошқаришни йўлга қўйиш, улардан оқилона фойдаланиш орқали соғлиқни сақлаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш билан боғлиқ қўллаб ижтимоий муаммоларни бартараф этишга оид зарур маълумотлар олдик. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг форум иштирокчиларига йўллаган табриғи анжуманнинг нуфузини янада оширди.

Экологик муаммоларнинг олдини олиш ва атроф-муҳитга салбий таъсирини қамайтиришда ўзаро ҳамкорлик ва ҳамжиҳатликда иш юритиш жуда зарур. Афғонистонда ҳам сув билан боғлиқ муаммолар кўп. Афғуски, бундай долзарб муаммоларни ҳал этишда етарлиқ имкониятга эга эмасмиз.

Мукетасвара ГОПАЛАКРИШНАН, Ирригация ва дренаж бўйича халқро комиссия бош котиби:

— 2010 йилнинг ноябрь ойида Тошкентда ўтказилган “Ўрта Осиёнинг трансчегаравий экологик муаммолари: уларни ҳал этишда халқро ҳуқуқ механизмларини қўллаш” халқро конференциясида ҳам иштирок этгандим. Оролбўйида юзага келган глобал экологик муаммоларнинг таъсири нафақат Марказий Осиё давлатлари, балки ундан узоқдаги ҳудудларда ҳам сезилмоқда. Муаммоларнинг олдини олиш эса дунё мамлакатлари ва халқро ташкилотларнинг ўзаро

ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашни талаб қилади.

Ўзбекистоннинг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, экологик муаммоларни бартараф этиш борасидаги ташаббуслари, бу борада халқро ҳамкорлики мустаҳкамлашга қаратаётган алоҳида эътибори юксак самаралар бераётди.

Мавжуд сув ресурсларидан ҳаммаша оқилона фойдаланиш ва сув хавфсизлиги масаласини ҳал этиш учун ҳамкорлигини янада кучайтириш зарур. Ўзбекистонда ўтказилаётган ушбу халқро анжуман бундай ёндашувга яхши мисол бўла олади.

Муҳаммад Аббос ХОН, “Melsoc International” компанияси директори (Покистон):

— Оролбўйида вуқудга келган жиддий экологик муаммоларни ечиш нафақат шу ҳудудда истиқомат қилувчи аҳоли, Ўрта Осиё давлатлари, балки дунёнинг кўпгина мамлакатлари учун муҳим. Ўзбекистонда мазкур муаммони ҳал этиш борасида зарур чоралар қўрилаётгани диққатга сазовор. Бирок ушбу муаммони бартараф этиш учун халқро ҳамкорлигини янада фаоллаштириш керак.

Тожикистон Республикаси ҳукуматининг Роғун гидроэлектростанцияси қурилиши бўйича лойиҳаси гоят эскирганга маълум. Уни қайта қўриб чиқиш лозим. Бундай улкан иншоотларни қуришдан аввал улар келтириб чиқариши эҳтимоли бўлган салбий оқибатларни ҳолис ва чуқур ўрганиб чиқиш даркор.

ЎЗА муҳбирлари

Надира МАНЗУРОВА,

Мадина УМАРОВА,

Ирода УМАРОВА

ёзиб олди.

Тошкент метроси пойтахтимизнинг кўрки ҳисобланади. Бекатлар деворларидаги бетакор безаклар, шифтга осилган биллур қандиллар одамга кўтаринки руҳ, юриш йўлаклариди қўқамлик ва озодалиқ йўловчиларга ҳушқайфия бағишлайди. Поездлар қатновининг мунтазамлиги метрополитен фаолияти сифатини ифода этувчи асосий кўрсаткичдир.

Тошкент метрополитени:

ИЗЧИЛ ИСЛОХОТЛАР ВА ЮКСАК САМАРА

Кеча пойтахтимиздаги Миллий матбуот марказида ўтказилган Тошкент метрополитени тизимида амалга оширилаётган ишларга бағишланган матбуот анжуманида ана шулар хусусида сўз борди. “Тошкент метрополитени” давлат унитар

ЭНГ ГУЛЛАГАН Тўнча ЧОҒИМДА...

КАШҚАДАРЁ — Буюк Соҳибқирон

Амир Темури таваллуд топган диёр, дунё илм-фани, маданияти ва маънавияти ривожига улкан ҳисса қўшган Насафий ва Кеший каби алломалар яшаган муқаддас даргоҳ. 2006 йил 27 октябрь куни Юртбошимиз ташаббуси билан ЮНЕСКО ҳамкорлигида Қаршининг 2700, Амир Темурининг 670 йиллиги тантаналари бўлиб ўтган эди. Шаҳар тарихида ўзига хос из қолдирган бу сана “Қарши шаҳри куни” сифатида кенг нишонланганидан бўлди. Салоҳияти жиҳатидан мамлакатимиз нефть-газ саноати, қишлоқ ҳўхалиги ва бошқа соҳаларида етакчи ҳисобланган воҳадан бугунги кунда юзлаб зукко ва ҳар жиҳатдан баркамол ўғил-қизлар етишиб чиқмоқда. Спорт, санъат, маданият ва бошқа соҳалардаги интеллектуал қобилияти билан Ўзбекистонни бутун дунёга танитаётган ушбу ёшлар эндиликда мамлакатимизда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари, турли соҳаларда олиб борилаётган ислохотлар, илм-фан, маданият ва бошқа жабҳалардаги янгиланишларда бор шижоат, матонат ва истеъодларини намойиш қилиб, шу муқаддас Ватан равнақиға муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

“Энг гуллаган ёшлик чоғимда...” саҳифаси орқали бу гал қашқадарёлик ёшларнинг ўй-фикрлари, орзу-интилишлари ва эзгу ниятлари билан танишасиз.

Бу юрт ҳақида кўп эшитгандим. Ўзбекистонга келиб, Тошкент, Шаҳрисабз, Самарқанд, Бухоро каби шаҳарларда бўлдим, кўпдан-кўп дўстлар орттирдим.

Ўзбекистонлик тенгдошларимга ҳавасим келди

Айниқса, Қарши шаҳри менга жуда ёқди. Бу ердаги тарихий жойлар, қадимий обидалар, йўллар ва кўчалардаги орасталик, турфа гуллар, бозорларнинг тўқинлиги менда катта таассурот қолдирди. Замонавий ва чиройли спорт иншоотлари, стадионлар ҳам кўп экан.

Изҳор

Жеонг Ён ПАК, Сеулдаги (Жанубий Корея) Хонг-иК университети талабаси.

Энди шунга иқрорманки, Ўзбекистон, чиндан ҳам, табиати ўзига хос, бетакрор ва гўзал диёр экан. Тарихий музейлар, муқаддас қадамжолар ва қадимги ёдгориқларда бўлиб, ёшлар билан суҳбатлашдим. Ўзбекистонни тортган жиҳати шуки, тенгдошларимдан қайси бир ёдгорлик ҳақида сўрасам, батафсил жавоб беришди. Умуман, юртин-

гиздаги ҳар бир шаҳарнинг жуда қизиқарли ва бой тарихи, миллий маданияти борлиги диққат-эътиборга лойиқ. Мен учун ҳар жиҳатдан чуқур таассуротлар қолдирган Ўзбекистонга келгусида яна келмоқчиман.

Хулоса қилиб айтганда, ўзбекларнинг меҳмондўстлиги, бири-бирига меҳрибонлигидан ўрнат олиш керак. Йигит-қизларнинг камтарин, камгап, лекин яқин дўст бўлсангиз, жуда дилқас суҳбатдошлиги менга қаттиқ таъсир қилди. Улар билан бир умр дўст бўлсанг, арзийди.

Рақамлар сўзлайди:

● **КАШҚАДАРЁ** вилоятида **16** та ўқувчилар саройи, **10** та техник иходиёт маркази, **8** та экология маркази, **9** та ёш саёхатчилар ва ўлкашунослар маркази фаолият кўрсатаётган бўлиб, уларда **28153** нафар ўғил-қиз санъат, илм-фан, табиат сирларини ўрганмоқда.

● Бугунги кунда вилоятдаги умумтаълим мактабларининг **200197** нафар ўқувчиси спорт билан мунтазам шуғулланмоқда. Ўзбекистонлиси, уларнинг **67863** нафари қизлардан иборат. Шунингдек, мавжуд **20** та болалар ва ўсмирлар спорт мактабида **10839** нафар (2969 нафари қизлар) ёшлар спортга ошно тутинган.

● Вилоятда **2** та олий ўқув юрти, шунингдек, Тошкент ахборот технологиялари университетининг Қарши филиали эртаими эгаларининг билим ва тафаккурини оширишга хизмат қилмоқда.

● “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят кенгаши қошида **7** та “Ёшлар ижтимоий хизматлар маркази” мавжуд бўлиб, уларда **19** та тўғарак фаолият юритиб келмоқда.

«Қамалот» билимдонлари»

Қарши шаҳрида “Қамолот” ЁИХ томонидан ўтказилаётган «Қамалот билимдонлари» республика танловининг вилоят босқичи якунланди.

Унда вилоятнинг туман ва шаҳарларидан келган юзга яқин ўғил-қиз 12 та жамоа таркибиди иштирок этди. Тўртта йўналишда ўтказилган мазкур танловда қатнашчилар шеърини танишув, болалар орасидаги мавжуд муаммолар ва уларнинг ечимлари мавзусидаги саҳна кўри-

нишлари, савол-жавоб ҳамда ижтимоий лойиҳалари юзасидан ўз иқтидорларини намойиш этишди. Яқунда Қарши шаҳрининг “Умидли ёшлар” жамоаси биринчи ўринни кўлга киритиб, танловнинг республика босқичига йўлланма олди.

М. АХДОВ.

Танлов

Вилоят Ёшлар марказида “Қадрият, урф-одат, анъана ва болалар” миллий ўйинлар фестивали бўлиб ўтди. Унда вилоятдаги 6 мингдан зиёд ёшлар иштирок этди.

«Қадриятларни қадрлаймиз»

“Қамолот” ЁИХ вилоят бўлими кенгаши томонидан “Қадриятларни қадрлаймиз” лойиҳаси доирасида ташкил этилган тадбирда ҳамда касб-хунар коллежлари ўқувчилари томонидан миллий халқ ўйинлари, лапарлар, айтишув, қадимий олғу асбоблари ижрочилиги ва бадиий саҳна кўринишлари намойиш этилди.

Фестиваль

Шунингдек, фестивал доирасида ёшларни миллий қадриятларимизга садоқат руҳида тарбиялаш, уларни юртимиз тарихи билан яқиндан таништириш мақсадида қадимий миллий либослар, тақинчоқлар, каштакчилик, зардўзлик ва бошқа анъаналар ҳамда “Экология ва ёшлар” мавзусидаги расмлар кўргазмаси ўтказилди. Ёшларнинг атроф-муҳит ҳақидаги қарашлари ақс этган расмлар кўргазмасида инсонларни она-табиати асраб-авайлашга чорловчи гоёлар илгари сурилди.

А. МУҲАММАДИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Днёримни қуйлайман!

Шомурот ШАРАПОВ сурат-навҳаси.

Ёши улғу кишилар илгари қишлоқ шароитида ўқиш, билим олиш ниятда машаққатли кечганини кўп гапирарди. Девоқлари нураган мактаб биноси, алмисокдан қолган ўқув жиҳозларию кишининг соғувидга этни жунхиктирадиган синф хоналарини эслашганда,

ҳали-ҳамон афсусланишарди. “Биз ёшлиқнинг завқини билолмадик. Шундай бўлса-да, сиздек неваря, чевараларимизга яратиб берилаётган шароитларни кўриш бахти насиб этганига шукр деймиз. Истиқлолдан айланай”, дея самимий тилақлар билдиришарди.

Рағбат муваффақиятга ундайди

Чиндан ҳам, ҳозир биз, ёшларнинг исталган соҳада иқтидоримизни намойиш этишимиз учун бекиёс шароитлар мавжуд. Ўзим ҳақимда гапирардим бўлсам, қишлоқимиздаги 71-умумтаълим мактабида ўқиб юрган пайтимида Пўлат Аманқулов раҳбарлигида ташкил этилган дзюдо тўғарига қатнашдим.

Очиғи, бошида “Мазкур спорт тури сенга тўғри келмайти”, деганлар ҳам топилиди. Қизиқиш устунлик қилиб, аҳдидан қайтмадим. Ўз устимда тинимсиз ишладим. Нафақат дзюдо, балки самбо, миллий курашимиз сир-асрорларини ҳам астойдил ўргандим.

2004 йили Тошкент шаҳрида самбо бўлими

ўтказилган жаҳон чемпионатида 40 килограмм вазнда штирок этиб, унчичи ўринни эгалладим. Мана шу муваффақият менга янги марралар сари интилишимда катта куч берди. 2007 йили пойтахтимиз мезбонлик қилган яна бир нуфузли спорт тадбири — самбо кураши бўйича мусобақада голиб бўлдим. Уша

йили Осиё чемпионатида ҳам зафар қучдим. Кўлга қиритган совринларим қаторига 2008 — 2010 йилларда Марказий Осиё чемпионати, қитъа чемпионати, жаҳон чемпионатининг олтин, кумуш ва бронза медаллари ҳам қўшилди.

Юртбошимизнинг “Бар-

Унда спорт соҳасида бугунги ёшлар эришаётган натижалар ҳақида айтилган илиқ фикрлар, жумладан, Хитойда ташкил этилган XVI Осиё ўйинларида совриндорлар сафидан жой олган спортчиларимизга берилган юксак баҳо барчамизни гурурлантирди. Бундай эътибор ва ғамхўрлик ҳар биримизга катта куч бағишлаб, янги зафарлар сари чорлайди. Мен ҳам келгусида халқаро мусобақаларда голиб бўлиб, Ўзбекистонимиз байрогининг баланд кўтариллиши, мадҳиямиз баралла янграши учун астойдил ҳаракат қиламан.

Дил сўзи

қамол авлод” спорт ўйинлари қатнашчиларига йўллаган табригини катта ҳаяжон билан тингладим.

Дилфэрўз АБДУРАХИМОВА.
Қосон тумани, Гувалак қишлоғи.

Низомиддин НЕЪМАТОВ.

Мамлакатимизда ёшлар манфаатларини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилганлиги мустақиллик йилларида Қашқадарё вилоятида амалга оширилган улғувор бунёдкорлик ишларида ҳам аққол акс этмоқда.

Бугун мамнуният билан айтаемизки, ёшларимизнинг “Қелажақ овози”, “Янги авлод” ва бошқа қатор нуфузли кўрик-танловларда, “Умид ниҳоллари”, “Баркамол авлод”, Универсиада сингари спорт мусобақаларида, қолаверса, халқаро майдонларда эришаётган улкан муваффақиятлари барчани қувонтиради.

Айни пайтда вилоятдаги 5 та академик лицей, 132 та касб-хунар коллежиди қарийб 142568 нафар ўғил-қиз замонавий билим ва касб-хунар сирларини ўрганмоқда.

Шижоат

Маълумки, “Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамғармаси ҳамда “Қамолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий кенгаши ҳамкорлигида ҳар йили ўтказилаётган “Қелажақ овози” кўрик-танлови иқтидор ва истеъод соҳибларига ғамхўрлик кўрсатиш, уларни қўллаб-қувватлаш, билим қўққиларини эгаллашлариға қўмаклашишда муҳим ўрин тутди. 2010 йилда ушбу танловда қашқадарёлик 5 минг нафардан ортиқ истеъодли йигит-қиз иштирок этган бўлса, улардан 15 нафари танловнинг республика босқичига йўлланма олди. Жумладан, Қарши давлат университети талабаси Дилобар Хуррамованинг “Ўзбекистон шароитида оқова суварини тозалашнинг янгича технологияси”, мазкур университет

тадбиркор — юртга мададкор” кўрик-танлови ташкил этилиб, улар учун имтиёзли кредитлар тақсими қилинмоқда. 2010 йилда ўтказилган мана шундай танловларда 59 нафар ёш иштирок этиб, шулардан 4 нафари республика босқичига йўлланма олди ва имтиёзли кредитларни кўлга киритди. Масалан, қосонлик Рушана Каримова имтиёзли кредит ҳисобига “Интернет кафе”, яқнабоғлик Шоҳруҳ Махсумов иссиқхона ташкил этган бўлса, “Ағробанк”дан кредит олган Сарвиноз Хамроева Шаҳрисабз туманида гулчиликни ривожлантириш лойиҳасини амалга оширапти. Умуман, вилоятда ишбилармонликка қизиққан ёш тадбиркорларимиз кўпчилики ташкил этади.

Мухтасар айтганда, истиқлол туфайли ёшларимизнинг иқтидори тобланиб бормоқда. Энг муҳими, улар ўзлари қизикқан соҳани танлаб, эл-юрт равнақи йўлида шижоат ила одимламоқдалар. Буларнинг барчаси яратилган кенг шароит ва муносиб рағбатлантириш самарасидир, албатта.

Исмоилдин АБРОРОВ,
«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Қашқадарё вилояти кенгашининг раиси.

Мамлакатимизда ёш мўйлакам усталарининг энг катта байрами — “Тасвирий санъат+5” ижодий ҳафталиги якунланди. Тадбир иштирокчилари орасидан олти миш нафардан зиёд ёш ижодкорлар тақдирланди.

Ўзбекистон Бадиий академиясининг олтин медали билан мукофотланганлар қаторида эканлигидан фазрланаман. Бу биз, ёшларга берилаётган эътибор, яратилаётган улкан имкониятлар мевасидир.

Ҳар бир рангда Ватан тимсоли

Ўзим Шаҳрисабздаги санъат лицей-интернатида тамомлаб, айни пайтда республика Рассомлик коллежининг 3-босқичида таҳсил олаётиман. “Тасвирий санъат+5” ижодий ҳафталигининг илк олтин медалига 16 ёшимда муносиб қўрилгандим. Умуман, бунгача бир қатор халқаро танловларда ҳам иштирок этдим. Жумладан, Бангладеш ва Поляша давлатларида ёш рассомлар учун ташкил этилган халқаро танловларда голиб бўлдим. Муваффақиятлар эса янада кўпроқ, самаралироқ ижод қилиш, устозлар ўғитларига ғария этган ҳолда, танлаган касбимни кўн билан эгаллашимга, бизга билдирилган ишонч-ни сидқидилдан оқлашимиз зарурлигига ундамоқда.

Истиқлол имкониятларидан унутили фойдаланиб, ўз истеъдоди ва иқтидорини намоён қилган инсон келажагини ҳам белгилаб олади. Агар унинг ушбу ҳаракатлари қўллаб-қувватланса, вақтида рағбатлантириб берилса, табиийки, ундаги яширин қобилиятлар ҳам юзга чиқади. Биз, овоз қўр фарзандларининг бахти шундаки, ўзимиздаги истеъдодни намоён этишимиз учун мамлакатимизда барча шарт-шароит яратилганлиги ҳамда ёш ижодкорлар эътибор ва эъзоз топаётганлигидир.

Мустақиллигимизни кўз қорачиғидай асраб-авайлаш, унинг улкан имкониятларини қадрлаш, бунга муносиб бўлиш, ижодкор ёшларга кўрсатилаётган улкан эътиборга ўзимизнинг изланишларимиз, ижодимиз билан жавоб бериш чин фарзандлик бурчимиздир.

Низомиддин НЕЪМАТОВ.

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 503. 68231 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Ўқонлар 232-11-15.

Тахририятга келган кўлэмалар тақриб қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда операторлар Ж. Тоғаев ва М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

1-Тижорат материал

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 01.45 Топширилди — 02.30 1 2 3 4 5